

Veronika Honkasalo vas

Kirjallinen kysymys Israelin hallituksen suunnitelmasta liittää Länsiranta osaksi Israelia

Eduskunnan puhemiehelle

Israelin uuden hallituksen 20. huhtikuuta solmimaan ohjelmaan kirjattiin, että hallitus voi aloittaa lainsäädäntötyön Länsirannan alueiden, mukaan lukien Israelin siirtokuntien, viralliseksi liittämiseksi Israeliin 1. heinäkuuta alkaen.

Euroopan unioni (EU) on johdonmukaisesti vastustanut Israelin toimia Länsirannan statuksen muuttamiseksi ja varoittanut niiden seurauksista. EU ja Suomi eivät kansainvälisen oikeuden mukaisesti tunnusta Israelin suvereniteettia maan vuoden 1967 sodassa miehittämällä alueella eli Länsirannalla (mukaan lukien Itä-Jerusalem), Gazassa ja Golanin kukkuloilla eivätkä täten katso näiden maa-alueiden olevan osa Israelia. Länsiranta, Itä-Jerusalem ja Gaza ovat alueita, joilla palestiinalaisilla on kansainvälisen oikeuden mukaan itsemääräämisoikeus. Golanin kukkulat vuorostaan kuuluvat kansainvälisen oikeuden mukaan Syyrialle. Vuodesta 1967 alkaen Israel on siirtänyt miehittämilleen alueille omaa siviiliväestöään, mikä rikkoo kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Näissä Israelin perustamissa siirtokunnissa asuu tänä päivänä yli 600 000 israelilaista.

EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Josep Borrell totesi lausunnossaan 23. huhtikuuta: "Euroopan unioni toistaa kantansa, jonka mukaan mikä tahansa [Länsirannan] haltuunotto muodostaisi vakavan kansainvälisen oikeuden rikkomuksen. Euroopan unioni aikoo jatkaa tilanteen ja sen laajempien seuraamuksien tarkkailua, ja tulee toimimaan sen mukaisesti." Borrell sanoi aiemmassa lausunnossaan 4. helmikuuta, että Israelin toimenpiteitä miehitettyjen palestiinalaisalueiden anastamiseksi, mikäli niihin ryhdytään, ei voi jättää haastamatta. Lisäksi suurlähettiläät yhdestätoista EU-maasta, mukaan lukien Suomi, esittivät vastalauseensa Israelin suunnitelmalle ja varoittivat, että Länsirannan anastaminen rikkoisi kansainvälistä oikeutta ja sillä olisi vakavia seurauksia Israelin kansainväliselle asemalle.

YK:n Lähi-idän rauhanprosessin erikoiskoordinaattori Nickolay Mladenov varoitti niin ikään Israelin suunnitelman seurauksista 23. huhtikuuta antamassaan lausunnossa YK:n turvallisuusneuvostolle. Mladenov totesi, että suunnitelman toteuttaminen muodostaisi "vakavan kansainvälisen oikeuden rikkomuksen, antaisi tuhoisan iskun kahden valtion ratkaisulle, sulkisi oven neuvotte- luiden uudelleen aloittamiselle ja uhkasi pyrkimyksiä edistää alueellista rauhaa."

Maa-alueiden anastaminen sotatoimin rikkoo YK:n peruskirjan määräyksiä. Länsirannan anastaminen rikkoisi myös YK:n turvallisuusneuvoston sitovia päätöslauselmia. Israelin suunnittele- mat toimet muodostaisivat täten vakavan kolauksen kansainväliselle sääntöpohjaiselle järjestel-

Kirjallinen kysymys KK 397/2020 vp

mälle. Isossa-Britanniassa 127 kansanedustajaa on vaatinut, että Israelille asetetaan talouspakotteita, jos se toteuttaa Länsirannan haltuunoton.

Länsirannan anastaminen Israelin toimesta on tänä päivänä kasvava ja merkittävä uhka kestäväle rauhalle Lähi-idässä. Israelin suunnittelemat toimet uhkaavat tehdä kansainvälisen yhteisön ja Suomen tukeman kahden valtion ratkaisun toteuttamisen mahdottomaksi. Päättäväiset toimet tässä asiassa ovat tarpeellisia myös siksi, että Yhdysvaltain hallitus on hiljattain muuttanut kantaansa ja linjannut, etteivät Israelin siirtokunnat sittenkään riko kansainvälistä oikeutta. On täten entistä tärkeämpää, että EU ja Suomi ottavat asiassa selkeän linjan ja puolustavat ihmisoikeuksia ja sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää.

Mikäli Israelin annetaan laittomasti liittää itseensä maa-alueita voimakeinoin, lähettää se erittäin huolestuttavan viestin ja asettaa vaarallisen ennakkotapauksen kansainvälisissä suhteissa. Samalla tavalla kuin EU ryhtyi toimenpiteisiin Venäjän toteuttaman Krimin niemimaan liittämisen johdosta muun muassa kieltämällä Krimiltä tai Sevastopolista peräisin olevien tuotteiden tuonnin EU:hun tulee sen nyt toimia Israelin suunnitteleman kansainvälisen oikeuden vastaisen anastuksen haastamiseksi ja estämiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mikä on Suomen hallituksen kanta Israelin suunnitelmaan liittää Länsiranta osaksi Israelia,

millaisiin toimenpiteisiin Suomen hallitus aikoo ryhtyä oma-aloitteisesti ja osana Euroopan unionia tämän suunnitellun vakavan kansainvälisen oikeuden rikkomuksen haastamiseksi ja

mikäli Israel päättää toteuttaa Länsirannan alueiden laittoman liittämisen, tukeeko hallitus Israeliin kohdistuvien pakotteiden tai rajoittavien toimenpiteiden, kuten Israelin Länsirannan laittomista siirtokunnista peräisin olevien hyödykkeiden tuontikiellon, käyttöön-ottoa?

Helsingissä 14.5.2020

Veronika Honkasalo vas